

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

Parliamentary Debates

KAMAR KHAS

Special Chamber

**PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL KELIMA
MESYUARAT KETIGA**

K A N D U N G A N

UCAPAN DI BAWAH USUL BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN [P.M. 17]:

- **Penawaran Latihan Guru Bahasa
Kadazandusun di IPG Kent, Tuaran**
- *YB. Datuk Seri Panglima Wilfred Madius Tangau
(Tuaran)* (Halaman 1)
- **Peruntukan Kewangan Membina Semula
Bangunan Gantian SK Jelai 2 (F) Gemas**
- *YB. Datuk Dr. Hasan bin Bahrom (Tampin)* (Halaman 3)

MALAYSIA
KAMAR KHAS
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGGAL KELIMA
MESYUARAT KETIGA
Rabu , 5 Oktober 2022

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Ramli bin Dato' Mohd Nor)
mempengerusikan Mesyuarat]

UCAPAN DI BAWAH USUL
BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN (P.M. 17)

Penawaran Latihan Guru Bahasa
Kadazandusun di IPG Kent, Tuaran

2.34 ptg.

Datuk Seri Panglima Wilfred Madius Tangau [Tuaran]: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pendidikan telah mula menawarkan pengajaran dan pembelajaran Bahasa Kadazandusun (BKD) di sekolah rendah pada tahun 1997 dan sekolah menengah pada tahun 2006.

Subjek ini merupakan salah satu mata pelajaran bahasa etnik di Malaysia seperti yang diperuntukkan dalam tafsiran Akta Pendidikan tahun 1996. Mata pelajaran ini bertujuan untuk melahirkan murid yang dapat berkomunikasi dengan berkesan untuk mengekalkan budaya dan warisan Kadazandusun khususnya di Sabah dan amnya di Malaysia.

Penawaran untuk latihan guru bidang Bahasa Kadazandusun telah dimulakan pada tahun 2012 di Institut Pendidikan Guru Kampus Kent, Tuaran. Seramai 20 orang guru pelatih ditawarkan ke Program Ijazah Sarjana Muda Perguruan (PISMP) dalam pengambilan tersebut. Penawaran ini berterusan sehingga tahun 2021.

Namun demikian, pada tahun 2022, masyarakat Kadazandusun di seluruh negara terkejut kerana program PISMP Bahasa Kadazandusun ditawarkan dalam iklan kemasukan PISMP, namun tidak ada yang ditawarkan memasuki Institut Pendidikan Guru Kampus Kent. Tidak ada apa-apa penjelasan yang diberikan oleh pihak Kementerian Pendidikan tentang perkara ini.

Pada Tuaran, pemberhentian pengambilan guru pelatih untuk program Bahasa Kadazandusun akan menjadikan kekurangan guru-guru terlatih Bahasa Kadazandusun semakin kritikal dan akhirnya menyebabkan pembelajaran dan pengajaran BKD terhenti. Tinjauan yang telah dilakukan di sekolah rendah dan sekolah menengah di seluruh Sabah mendapati bahawa kekurangan guru Bahasa Kadazandusun masih kritikal. Ini belum termasuk guru-guru SJK Cina yang berhasrat menawarkan subjek Bahasa Kadazandusun, namun menghadapi

masalah kekurangan guru. Masih banyak sekolah rendah dan sekolah menengah yang berhasrat menawarkan subjek Bahasa Kadazandusun namun, kekangan utama adalah masalah kekurangan guru.

Selain itu, guru-guru yang mengajar di sekolah terdiri daripada guru-guru yang boleh bertutur Bahasa Kadazandusun namun mempunyai opsyen lain seperti Matematik, Sains, Bahasa Melayu, Bahasa Inggeris dan sebagainya. Keadaan ini merugikan pelajar yang mengambil subjek Bahasa Kadazandusun dan juga kerugian kepada etnik-etnik dalam rumpun Kadazandusun kerana tidak memperoleh guru yang dilatih khas dalam bidang ini.

Oleh itu pemberhentian penawaran PISMP bidang Bahasa Kadazandusun di IPG Kampus Kent bakal mengeruhkan keadaan kekurangan guru subjek ini di sekolah-sekolah di bawah Kementerian Pendidikan.

Tuaran meneruskan perjuangan meminta supaya penawaran bidang Bahasa Kadazandusun di IPG yang bertujuan memenuhi keperluan sekolah rendah yang telah menawarkan subjek Bahasa Kadazandusun sejak lebih 20 tahun yang lalu. Tindakan kerajaan memberhentikan penawaran kursus BKD secara mengejut adalah tindakan yang sangat tidak wajar dan tidak adil kepada etnik-etnik peribumi Sabah khususnya rumpun Kadazandusun.

Oleh itu, Tuaran meminta supaya kerajaan menyediakan bajet sebanyak RM1.5 juta untuk menampung sekurang-kurangnya 20 orang guru pelatih setiap tahun di IPG Kent Tuaran. Sekian, terima kasih.

2.38 ptg.

Timbalan Menteri Pendidikan II [Datuk Mohamad bin Alamin]: Terima kasih Yang Berhormat Tuaran, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) memaklumkan bahawa mata pelajaran Bahasa Kadazandusun merupakan satu daripada mata pelajaran bahasa etnik yang diajar di sekolah. Selain daripada Bahasa Kadazandusun, terdapat juga bahasa-bahasa etnik lain iaitu Bahasa Iban dan Bahasa Semai yang diajar di sekolah.

Tujuan mata pelajaran bahasa etnik ditawarkan di sekolah adalah untuk mengekalkan penggunaan bahasa, pengamalan, pengetahuan orang asal serta penerusan penghayatan warisan budaya masyarakat Iban, Kadazan, Dusun dan Semai. Sejajar dengan tujuan utama penawaran bahasa etnik di sekolah, Bahasa Kadazandusun mula dipelajari oleh murid Tahun 4 di Sekolah Rendah menggunakan Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah (KBSR) mulai tahun 1998.

Pelaksanaan sepenuhnya di peringkat Sekolah Rendah telah dilaksanakan pada tahun 2000 yang mana Bahasa Kadazandusun ditawarkan sebagai bahasa tambahan kepada murid Tahun 1 sehingga Tahun 6. Pada tahun 2011, Bahasa Kadazandusun telah dilaksanakan menggunakan Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR).

Sehingga kini, sebanyak 411 Sekolah Kebangsaan menawarkan mata pelajaran Bahasa Kadazandusun. Jumlah guru yang mengajar di Sekolah Kebangsaan adalah seramai 1,123 orang. Institut Pendidikan Guru Kampus Kent telah diberi mandat sebagai satu-satunya kampus untuk melatih guru bidang Bahasa Kadazandusun bagi Sekolah Kebangsaan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, mulai tahun 2021, IPGM menawarkan opsyen Bahasa Kadazandusun bagi Program Ijazah Sarjana Muda Perguruan (PISMP) melalui laluan khas seperti mana ambilan calon laluan khas

Orang Asli, Sekolah Seni Malaysia, Sekolah Sukan Malaysia, calon Bahasa Iban dan murid berkeperluan khas bagi memenuhi keperluan tahun 2026. Kaedah pengambilan ini diubah kerana pengambilan calon Bahasa Kadazandusun setiap tahun tidak memenuhi unjuran yang ditetapkan.

KPM telah membuka permohonan bagi PISMP bidang Bahasa Kadazandusun pada ambilan Jun tahun 2021 melalui laman sesawang <https://pismmp.moe.gov.my>. KPM juga telah selesai membuat proses pengambilan ini berdasarkan unjuran keperluan guru Bahasa Kadazandusun pada tahun 2026. Calon yang telah berjaya ditawarkan bagi bidang ini sedang mengikuti pengajian di IPGK Kent, Tuaran. KPM akan membuat semakan dari semasa ke semasa bagi memastikan bekalan guru Bahasa Kadazandusun di Sekolah Kebangsaan adalah mencukupi. Sekian, terima kasih.

Peruntukan Kewangan Membina Semula Bangunan Gantian SK Jelai 2 (F) Gemas

2.42 ptg.

Datuk Dr. Hasan bin Bahrom [Tampin]: *Bismillahi Rahmani Rahim.* Peruntukan Kewangan Membina Semula Bangunan Gantian SK Jelai 2 (F) Gemas. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, Sekolah Kebangsaan Jelai 2 (F), Gemas telah ditubuhkan pada 6 Januari 1986 dengan memiliki jumlah seramai 402 orang murid, 32 orang guru dan 6 orang staf sokongan. Ia terletak di kawasan FELDA Jelai 4, Gemas.

Parlimen Tampin difahamkan bahawa Jabatan Pendidikan Negeri Sembilan (JPNS) telah menghantar surat permohonan untuk merobohkan Bangunan Blok 'B' Prasekolah di Sekolah Kebangsaan Jelai 2 (F) dengan nombor rujukan: JPNS.SIP.PPI.200-1/10 Jilid 2(23) bertarikh 22 Februari 2022. Sehubungan dengan itu, Jabatan Kerja Raya Negeri Sembilan telah meluluskan syor roboh bangunan tersebut melalui nombor rujukan: (9) JKRNS.200.19/4/5 Jilid 1 bertarikh 17 Mac 2022.

Tuan Yang di-Pertua, antara faktor yang mendorong bangunan tersebut perlu dirobohkan ialah keadaan bangunan yang uzur dan tidak selamat untuk diguna pakai bagi tujuan pengajaran dan pembelajaran di dalam bilik darjah.

Hal ini menyebabkan pihak sekolah berhadapan dengan masalah kekurangan bilik darjah, jumlah murid dalam kelas tidak menepati piawaian yang ditetapkan oleh kementerian sehingga limpahan melebihi 40 murid. Para guru dan murid tidak dapat memberi sepenuh perhatian terhadap aktiviti di dalam bilik darjah dan tidak dapat memenuhi permintaan ibu bapa bagi pendaftaran kemasukan murid baharu. Tambahan pula, para murid dan guru tidak dapat melaksanakan aktiviti kokurikulum dengan lebih sempurna sekiranya bangunan tersebut dirobohkan tanpa dibina baharu.

Tuan Yang di-Pertua, hasil daripada lawatan Parlimen Tampin ke sekolah tersebut mendapati syor yang dikemukakan untuk merobohkan bangunan tersebut adalah sesuatu yang harus dilaksanakan kerana implikasi keselamatan para murid dan kakitangan. Selain itu, bangunan tersebut tidak menjamin kesejahteraan murid untuk aktiviti pembelajaran di dalam dan luar bilik darjah.

Di samping itu, matlamat kementerian untuk mencapai Sekolahku Sejahtera tidak dapat direalisasikan sebagaimana yang telah dirancang. Parlimen

Tampin difahamkan juga bahawa Kementerian hanya memberi peruntukan kewangan bagi melaksanakan kerja-kerja merobohkan bangunan tersebut. Namun, peruntukan kewangan bagi kerja-kerja membina semula tidak disediakan. Justeru itu, Parlimen Tampin mencadangkan supaya Kementerian memberi peruntukan kewangan bagi membina semula bangunan tersebut yang baharu di Sekolah Kebangsaan Jelai 2 (F).

Tuan Yang di-Pertua, saya berharap agar Kementerian dapat memasukkan peruntukan kewangan merobohkan dan membina semula bangunan yang disyor roboh di Sekolah Kebangsaan Jelai 2 (F) Gemas. Sekian, terima kasih.

2.46 ptg.

Timbalan Menteri Pendidikan II [Datuk Mohamad bin Alamin]: Terima kasih Yang Berhormat Tampin. Terima kasih sekali lagi, Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) telah diluluskan projek gantian penuh, satu bilik darjah prasekolah dan pembekalan peralatan serta lain-lain kemudahan di Sekolah Kebangsaan Jelai 2 (Felda), Gemas, Negeri Sembilan dalam Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11), *Rolling Plan 4* tahun 2019.

Projek ini telah dilaksanakan perolehan pada 18 Mei 2020 dan kerja-kerja pembinaan di tapak telah bermula pada 1 Oktober 2020. Projek ini telah siap pembinaan pada 12 September 2021 dan telah diserahkan pada 15 Oktober 2021 dengan kos sebanyak RM735,000.00 bagi menggantikan bangunan prasekolah sedia ada yang tidak selamat dan telah disyorkan roboh. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Kamar Khas hari ini ditangguhkan sehingga hari Selasa, 11 Oktober 2022, jam 2.30 petang.

[Kamar Khas ditangguhkan pada pukul 2.48 petang]